

Svalbard Lufthavn AS
Postboks 150
2061 Gardermoen

**SYSSEMESTEREN
PÅ SVALBARD**

Vår dato:
26.06.2023

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)
21/03074-42

Deres dato:
11.05.2023

Deres ref:
23/25519-1

Svalbard lufthavn AS - Tillatelse til gjennomføring av oppryddingstiltak ved nedlagt brannøvingsfelt

Syssemesteren gir Svalbard Lufthavn AS tillatelse til gjennomføring av oppryddingsarbeider knyttet til PFAS-grunnforurensning på nedlagt brannøvingsfelt ved Svalbard lufthavn, i henhold til pålegg fra Miljødirektoratet. Tillatelsen gis med hjemmel i svalbardmiljøloven § 58 tredje ledd bokstav a og b og forskrift om motorferdsel på Svalbard § 13, på fastsatte vilkår. Vilkårene fremgår av vedlegget til dette brevet. Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra dette brevet ble mottatt.

Vi viser til:

- Svalbard Lufthavn AS sin søknad om tillatelse til terrenginngrep datert 3. mai 2023.
- Miljødirektoratets pålegg om opprydding i forurenset grunn på nedlagt brannøvingsfelt ved Svalbard lufthavn datert 7. februar 2023.
- Tiltaksplan for PFAS-forurenset grunn som følge av brannøving, Svalbard lufthavn Longyear av 27. mai 2022.
- Tilleggsvurderinger til tiltaksplan, Svalbard lufthavn, Longyear av 11. oktober 2022.
- Miljørisikovurdering av tiltak med opprydding i PFAS-forurenset grunn, Svalbard lufthavn, Longyear av 28. april 2023.
- E-post fra Avinor v/Trine Reistad til Miljødirektoratet med redegjørelse for grenseverdi for PFAS i avløpsvann fra tiltaksområde av 1. mai 2023.
- Miljødirektoratets e-post med vurdering av Avinors redegjørelse for grenseverdi for PFAS i avløpsvann av 2. juni 2023.
- Svalbard Lufthavn AS sin e-post med opplysninger om kvaliteten til massene som ønskes brukt til tilbakefyllingen av 11. juni 2023 og vedlagt rapport fra miljøteknisk grunnundersøkelse av 1. juli 2021.
- Kontroll- og overvåkingsprogram ved opprydding av PFAS-forurenset grunn, nedlagt brannøvingsfelt, Svalbard lufthavn av 12. juni 2023.
- Riksantikvarens vedtak om dispensasjon for inngrep i sikringssonene til automatisk fredet kulturminnene av 1. juni 2023.

- Svalbard Lufthavn AS sine e-poster med forslag til kryssing av skinnegangen til Titankrana datert 09. og 21. juni 2023.
- Miljødirektoratets e-post av 22. juni 2023 med orientering om at det skal gis et supplerende pålegg til Svalbard Lufthavn AS for å fastsette konkrete plikter.
- Øvrig kommunikasjon i saken.

Svalbard Lufthavn AS har søkt Sysselmesteren om tillatelse til terrenginngrep i forbindelse med oppryddingstiltak i grunn som er forurensset av per- og polyfluorerte forbindelser (PFAS) på det nedlagte brannøvingsfeltet ved flyplassen, iht. pålegg fra Miljødirektoratet. Tiltaket omfatter oppgraving av forurensede masser samt transport og levering av disse til lovlig mottak på fastlandet. Etter gjennomført utgraving skal tiltaksområdet istandsettes ved tilbakefylling med rene masser. Gjennomføring av tiltakene medfører terrenginngrep i forurensset grunn, inngrep i sikringssonen for automatisk fredede kulturminner, inngrep i områder med sårbar vegetasjon, motorisert ferdsel i terreng, utslipp av rensset avløpsvann og etablering av midlertidige anleggsveier. De omsøkte tiltakene er beskrevet i sin helhet i tiltaksplanen av 27. mai 2022 og søknad av 3. mai 2023.

Saksgang

I 2016 ga Sysselmesteren pålegg til Avinor, Longyearbyen lokalstyre og Store Norske Spitsbergen Kullkompani om utarbeidelse av tiltaksplan for opprydding i PFAS-forurensset grunn på nytt og gammelt brannøvingsfelt ved Svalbard Lufthavn. Tiltaksplanen ble utarbeidet i 2018. Samme år ble myndigheten for oppfølging av forurensningen på det nedlagte brannøvingsfeltet løftet fra Sysselmesteren til Miljødirektoratet, med bakgrunn i at forurensningssituasjonen på brannøvingsfeltet er kompleks og fordi Miljødirektoratet er myndighet for de fleste PFAS-forurensningssaker på fastlandet. I 2021 påla Miljødirektoratet Svalbard Lufthavn AS å utarbeide en ny tiltaksvurdering, ettersom tiltak foreslått i den første tiltaksplanen ikke ble ansett som tilstrekkelig for å sikre miljøet i et langsiktig perspektiv. Ny tiltaksplan ble utarbeidet av Norconsult på vegne av Svalbard Lufthavn AS i mai 2022. I september 2022 ble det utført supplerende undersøkelser, som omfattet blant annet prøvetaking av masser i området vest for Flyplassveien samt prøvetaking av masser i hestegården.

Miljødirektoratet ga den 7. februar 2023 pålegg til Svalbard Lufthavn AS om å gjennomføre tiltak for å rydde opp i PFAS-grunnforurensningen på det nedlagte brannøvingsfeltet, i henhold til den nye tiltaksplanen. Fristen for å gjennomføre oppryddingstiltakene i sin helhet er 1. januar 2025. Den 3. mai søkte Svalbard Lufthavn AS Sysselmesteren om tillatelse til terrenginngrep i forbindelse med de pålagte oppryddingsarbeidene. Sysselmesteren sendte søknad om dispensasjon etter svalbardmiljøloven § 44, til inngrep i sikringssone til automatisk fredete kulturminner, til behandling til Riksantikvaren den 31. mai 2023.

Planstatus

Tiltaksområdet ligger innenfor arealplanen for Longyearbyen, og er i dag avsatt til friluftsområde (F2), idrettsanlegg (ID2) og næringsbebyggelse (N1).

Regelverk

Forurensning

Det følger av forskrift om forurensning og avfall på Svalbard § 2-1 første ledd at ingen må gjøre terrenginngrep i områder med forurensset grunn uten tillatelse etter svalbardmiljøloven § 57 eller 58.

I planområder med godkjent plan kommer § 58 til anvendelse. I henhold til svalbardmiljøloven § 58 tredje ledd bokstav b) kreves det tillatelse av Sysselmesteren for virksomhet som kan virke skjemmende eller volde forurensning ut over planens utfyllende bestemmelser om forurensning fra bolig, fritidshus eller forretning. Krav til innhold i søknad om terrenginngrep i forurenset grunn fremgår av forskrift om forurensning og avfall på Svalbard § 2-3.

Kulturminner

På Svalbard er alle faste og løse kulturminner fra før 1946 automatisk fredet. I henhold til svalbardmiljøloven § 42 er inngrep i automatisk fredete kulturminner med sikringssone forbudt, med mindre det foreligger tillatelse etter svalbardmiljøloven § 44. Riksantikvaren er rette myndighet til å avgjøre om tiltak som kan virke inn på automatisk fredete kulturminner, eller sikringssonen til disse, kan iverksettes, jf. svalbardmiljøloven § 44 første ledd.

Motorferdsel i terreng

Motorferdsel i terreng på bar eller tint mark er i utgangspunktet forbudt på Svalbard, jf. svalbardmiljøloven § 80 bokstav b og forskrift om motorferdsel på Svalbard § 5. Sysselmesteren kan gi tillatelse til motorferdsel i terreng når formålet med svalbardmiljøloven krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i andre særlige tilfelle, jf. forskrift om motorferdsel på Svalbard § 13.

Vurdering av søknaden

Longyearbyen lokalstyre har vurdert Svalbard Lufthavn AS sin søknad opp mot gjeldende arealplan og dens formål og bestemmelser. Sysselmesteren har vurdert søknaden etter forskrift om forurensning og avfall på Svalbard § 2-3 som fastsetter krav til innhold i søknaden. Videre har Sysselmesteren vurdert søknaden etter forskrift om motorferdsel på Svalbard. Riksantikvaren har gitt dispensasjon fra svalbardmiljøloven § 44. Vurderingene og krav som følger av vurderingene gis i de følgende avsnittene.

Forurensningssituasjonen

Det er estimert at det er omkring 32,3 kg PFAS i grunnen på brannøvingsfeltet, hvor perfluorert oktansyre (PFOS) utgjør hovedandelen av PFAS-forbindelser i jordmassene. Andre PFAS-forbindelser påvist er PFHxS, PFOSA, PFNA og PFUnA. De høyeste konsentrasjonene av Σ PFAS er påvist i masser fra øvre 0-1 m sentralt på brannøvingsfeltet, der konsentrasjoner overstiger 500 $\mu\text{g/kg}$ i de fleste prøvepunktene. Den høyeste påviste konsentrasjonen er på 22 900 $\mu\text{g/kg}$. PFAS-konsentrasjoner avtar i masser fra 1 m dybde og ned til permafrosten samt mot yttergrenser av det undersøkte området. I søknaden oppgis det at tiltaksområdet strekker seg over et areal på 20 650 m². Det er ikke påvist PFAS i permafrosten med unntak av én prøve der konsentrasjonen var svært lav (3,5 $\mu\text{g/kg}$). Videre er det påvist spredning av PFAS-forbindelser til resipient i nord og øst, og det er mistanke om spredning til bekkedrag i sør. Spredningen skjer til dels via definerte vannveier, og til dels som diffus avrenning på permafrostens overflate. Det er målt høye konsentrasjoner av PFAS i flere vannprøver, spesielt i dammer på kullageret på Hotellneset. Det er årlige variasjoner i spredningen, og sommeren er perioden der spredningen er størst. Årlig spredningsmengde er beregnet til 15 g.

PFAS er svært stabile og tungt nedbrytbare forbindelser som hoper seg opp i miljøet. Mange av stoffene medfører høy risiko for skade på mennesker og dyr. I Arktis er det funnet høye konsentrasjoner av PFAS i blant annet isbjørn, fjellrev og polarmåke, og funnene viser at mange

PFAS-forbindelser akkumulerer i næringskjeden. Det er derfor viktig å fjerne mest mulig av disse stoffene fra kretsløpet.

Vurdering av søknaden etter arealplanens formål og bestemmelser

Det er planansvarliges plikt til å vurdere om søknaden er i tråd med arealplanen, planens formål og bestemmelser. Sysselmesteren oversendte søknaden til Longyearbyen Lokalstyre den 16. mai 2023. Sysselmesteren fikk tilsendt Longyearbyen lokalstyret sin uttalelse i brev datert 23. juni 2023. Uttalelsen gjengis under:

Før LL kan gi tillatelse til tiltaket i tråd med arealplan og byggeforskrift, kreves det tillatelse fra andre myndigheter. For tiltak innenfor sikringssonen til kulturminner må det være gitt dispensasjon av Riksantikvaren. For tiltak i forurensede masser kreves det tillatelse av forurensningsmyndighet og godkjent tiltaksplan ved Sysselmesteren. Det er ikke beskrevet tiltak eller innretninger som gjør at det kreves tillatelse fra Luftvernstilsynet.

Anleggsområdet er planlagt på områder som er avsatt til ulike formål i Arealplan for Longyearbyen. Vi legger til grunn at det opprydding av forurensede masser ikke er i strid med arealformålene, og regnes som søknadspliktig terrenginngrep. Omfanget med utskifting av estimert 32 300 m³ masser, anleggsdrift og riggområdet må avklares i forhold til svalbardmiljøloven § 58, tredje ledd og for motorferdsel i terreng.

Berørte arealformål er F2 – Friluftsområde, ID2 Idrettsanlegg, hestesenteret, Veiareal. Tiltaket ligger innenfor hensynssone med sikringssone for kulturminner, fra kulturminnet «Grønnbrakka» og gravplass ved Hestesenteret. Hensynssone for støy fra Svalbard lufthavn dekker også området.

Bruk av areal innenfor delplan for Hotellneset utover midlertidig anleggsvei er ikke beskrevet. Om det er aktuelt med anleggsvei, riggområde og evt. mellomlagring av masser, er dette vurdert til å kunne tillates innenfor areal som er avsatt til anleggsvirksomhet i planen. LL har vurdert vist anleggsvei som ønskelig for å unngå belastning på vei 600.

LL har foreløpig vurdert det som relevant å sette vilkår om istandsetting med revegetering og terreng etter tiltaket. Igjenfylling av stedegenmasser må gjøres med masser som ikke gir større endring av avrenning eller oppsamling av overvann. Hensyn til kabler/rør i bakken blir hensyntatt med krav om gravemelding.

Sikring av anleggsområdet og trafikkgjennomføring sikres gjennom byggeforskrift og veimyndighet. LL ber SMS om å vurdere tiltaket opp mot SML § 58 og for motorferdsel i terrenget.

Vurdering av søknaden etter forskrift om forurensning og avfall på Svalbard § 2-3

I forskrift om forurensning og avfall på Svalbard § 2-3 er det fastsatt hvilke krav som stilles til innhold i søknad om tillatelse til terrenginngrep i forurensset grunn. I søknaden med tilhørende bakgrunnsdokumenter, samt i Miljødirektoratets pålegg, er det gitt en detaljert beskrivelse av forurensningstilstanden og avgrensning av tiltaksområdet. Videre tidsplanen for gjennomføring av tiltakene, risiko for spredning, helse og miljø samt disponering av forurensede masser og kontroll og overvåking før, under og etter tiltakene. Dette svarer ut forskriftens § 2-3 bokstav a-d, f og g. Videre har Svalbard Lufthavn AS i sin miljørisikovurdering av 28. april beskrevet hvilke risikoreduserende tiltak som skal iverksettes ved planlegging og utføring av oppryddingsarbeider, inkludert transport av masser. Dette svarer ut forskriftens § 2-3 bokstav c og e. Sysselmesteren har

hatt tett dialog med Miljødirektoratet, og fortløpende gitt innspill til prosessen med å utarbeide pålegget om oppryddingen. Søknaden med oppfølgende kommunikasjon med tiltakshaveren anses som utfyllende, og Sysselmesteren har dermed nok opplysninger for å kunne behandle søknaden om gjennomføring av oppryddingsarbeidene.

Når Sysselmesteren avgjør om tillatelse til inngrep i forurenset grunn skal gis, vurderes ulempene som tiltaket kan ha for naturmiljø og helse opp mot miljø- og samfunnsnytten som tiltaket for øvrig vil medføre.

Oppryddingen på nedlagte brannøvingsfeltet vil fjerne betydelige mengder PFAS fra miljøet samt redusere spredning av PFAS til resipient, og på lengre sikt gi positiv effekt på vannmiljøet i Adventfjorden. Det er estimert at det omsøkte tiltaket vil redusere spredningen med opptil 98% fra 15 g til ca. 0,4 g per år. Det er vanskelig å estimere tiltakets bidrag til at Adventfjorden vil oppnå vannforskriftens mål om god kjemisk og økologisk tilstand. Dette fordi det er andre kilder til PFAS-forurensning i området, herunder langtransportert forurensning. Uansett vil fjerningen av over 30 kg PFAS betydelig redusere kilden til forurensning som brannøvingsfeltet utgjør i dag. Samtidig vil graving i grunnen kunne medføre risiko for økt mobilisering og avrenning av PFAS. Videre er det risiko for forstyrrelse av sårbar flora gjennom graving og kjøring i terreng, samt risiko for skader på kulturminner gjennom graving og etablering av kjøreveier.

Sysselmesteren vurderer miljøgevinsten ved fjerning av betydelige mengder alvorlig forurensning som adskillig større enn ulempene knyttet til inngrepene. For å redusere risikoer under tiltaksfasen er det likevel nødvendig med avbøtende tiltak. Miljødirektoratet har i sitt pålegg stilt krav om avbøtende tiltak for å redusere risikoen for forurensning og skader på flora under tiltaksfasen. Som orientert om i e-post av 22. juni, vil Miljødirektoratet fastsette ytterligere krav til avbøtende tiltak i et supplerende pålegg. Kravene vil baseres på Svalbard Lufthavn AS sin miljørisikovurdering der konkrete tiltak er foreslått.

Sysselmesteren anser kravene som er satt i pålegget fra Miljødirektoratet og tiltakene beskrevet i miljørisikovurderingen som utfyllende på de fleste punktene. Vi ser imidlertid behov for en konkretisering av påleggets krav til masser som brukes til tilbakefylling. Miljødirektoratet har stilt krav om bruk av ikke-forurensede masser, jf. påleggets vedlegg 1, punkt 5.4. Det er i kravet ikke nærmere spesifisert hva som menes med ikke-forurensede masser, og miljøregelverket på Svalbard definerer dette heller ikke. Geologien på Svalbard skiller seg fra geologien på fastlandet. Det resulterer i en noe annerledes geokjemisk sammensetning av løsmasser på Svalbard. Det er tidligere blitt vist at arsenkonsentrasjonen overstiger fastlandets normverdi for stoffet, og at 20 mg/kg kan anses som det naturlige bakgrunnsnivået for arsen i Longyearbyen.^{1,2} Med bakgrunn i dette stiller Sysselmesteren krav om at innhold av miljø- eller helsefarlige stoffer i tilbakefyllingsmassene, ikke overstiger fastsatte normverdier for forurenset grunn gitt i fastlandets forskrift om begrenset av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 2 vedlegg 1, med unntak for arsen der 20 mg/kg tillates, jf. punkt 2.2. i vedlegg 1 til denne tillatelsen. Dette kravet endrer ikke på grenseverdier fastsatt for PFAS og PFOS i Miljødirektoratets pålegg.

¹ *Geochemical atlas of Norway. Part 2: Geochemical atlas of Spitsbergen. Chemical composition of overbank sediments*, NGU 2010

² *Bakgrunnsverdier rundt Longyearbyen – Sammenstilling av tilgjengelige data fra undersøkelser av bakgrunnsverdier på Svalbard*, NGI-rapport 20180434-01-R, 2019

Massene som Svalbard Lufthavn AS planlegger å bruke til tilbakefyllingen er tidligere utgravd fra en grøftetrase langs rullebanen. Massene ligger i dag mellomlagret ved crossbanen like utenfor lufthavnen, jf. opplysninger i e-post av 11. juni 2023. Disse massene ble analysert på innhold av organisk og uorganisk forurensning i 2021 da massene ble gravd ut, jf. miljøtekniske undersøkelser av 1. juni 2021. Ni av ti prøver overholder grenseverdiene satt i Miljødirektoratets pålegg for PFOS og PFAS, mens det i én prøve ble målt 6,5 µg/kg PFOS og 9,4 µg/kg ΣPFAS. Generelt synes det at det i prøvepunktet der det ble målt forhøyede verdier av PFOS og PFAS, også ble målt høyere konsentrasjoner av flere andre stoffer enn i de øvrige prøvene. Det er ikke klart om alt av massene som er mellomlagret ved crossbanen skal benyttes, eller kun delmengder av disse. Sysselmesteren stiller krav om at ny prøvetaking av de massene som faktisk skal brukes til tilbakefylling gjennomføres, for å dokumentere at kravene i punkt 2.1 i vedlegg 1 til denne tillatelsen overholdes.

Vurderinger av søknaden etter svalbardmiljøloven kapittel VII om virksomhet med konsekvenser for miljøet

I Svalbardmiljøloven § 53 (arealplanens virkninger) fremgår at «*Ny virksomhet, herunder konstruksjoner, bygg, anlegg, riving, graving, fylling, masseuttak og annen ressursutnyttning, samt fradeling av eiendom til slike formål, skal være i samsvar med arealbruk og bestemmelser fastlagt i godkjent plan*». Det omsøkte opprydningstiltaket medfører blant annet graving og fylling, og er derved en virksomhet som må være i samsvar med plan og bestemmelser i arealplan for Longyearbyen. Selv om en virksomhet er i samsvar med arealplan, kan det likevel være tilfeller der virksomheten vil kreve tillatelse fra Sysselmesteren. Av svalbardmiljøloven § 58 første 3. ledd bokstav a) fremkommer at virksomhet krever tillatelse av Sysselmesteren dersom planen ikke har utfyllende bestemmelser om størrelse eller utførelse som virksomheten holder seg innenfor. Dersom virksomheten er i strid med arealplanens bestemmelser, vil det også være behov for tillatelse fra Sysselmesteren.

Sysselmesteren anser at opprydningstiltaket ikke er i strid med planformålene F2 – Friluftsområde, ID2- Idrettsanlegg, hestesenteret eller Veiareal. Opprydningen er et midlertidig tiltak, som ikke permanent vil forandre terrenget og det vil heller ikke bli satt opp installasjoner eller bygninger som er i strid med de angitte planformålene. Hensikten med tiltaket er opprydning i grunnen, slik at områdene og vei kan benyttes på samme måte som tidligere, men uten PFAS-forurensning i grunnen.

Likevel mangler planformålene F2 – Friluftsområde, ID2- Idrettsanlegg, hestesenteret og Veiareal, bestemmelser om størrelse og utførelse som det relativt store opprydningstiltaket skal holde seg innenfor. Opprydningstiltaket vil derfor trenge en tillatelse fra Sysselmesteren, jf. svalbardmiljøloven § 58 3. ledd bokstav a). Sysselmesteren viser til den grundige utredningen som er gitt i pålegget fra Miljødirektoratet, der det blant annet fremkommer viktigheten av opprydning og fjerning av PFAS- holdige masser. Vi har derfor ingen bemerkninger til metode for størrelse og utførelse av opprydningsarbeidet, utover at landskapet (makro- så vel som mikroterreng) skal tilbakeføres slik det var før igangsetting av opprydningstiltaket og at det skal legges til rette for revegetering, jf. punkt 2.3 i vedlegg 1 til denne tillatelsen.

Vurderinger av søknaden etter svalbardmiljøloven kapittel V om kulturminner

Det omsøkte tiltaket berører sikringssoner til to automatisk fredete kulturminner – en kirkegård, Askeladden id 158513, og en Lenhovdabrakke («Danskebrakka»), id 160185. Den planlagte transportveien vil krysse sørlig del av en ikke fredet lokalitet som omfatter Titankrana, id 158517.

Automatisk fredete kulturminner

Riksantikvaren har i brev av 1. juni 2023 innvilget dispensasjon for terrenginngrep i forbindelse med oppgraving av forurensete masser innenfor sikringssonen til to berørte automatisk fredete kulturminner, id 158513 og 160185. Dispensasjonen gis med vilkår om tilbakeføring av landskapet etter endt arbeid og er vedlagt denne tillatelsen.

Hvis det under arbeid blir påvist ikke kjente automatisk fredete kulturminner, skal arbeidet stanses og Sysselmesteren varsles uten opphold, jf. svalbardmiljølovens § 44 annet ledd. Sysselmesteren forbereder saken og sender den til Riksantikvaren som snarest skal avgjøre om arbeidet kan fortsette og vilkårene for dette.

Bevaringsverdige kulturminner

Titankrana-lokaliteten (id. 158517) er ikke fredet, men er av betydelig teknikkhistorisk, samfunns- og sosialhistorisk interesse. Lokaliteten er en meget viktig del av landskapet og et viktig miljø- og identitetsskapende element, og er et symbol for byens hovednæring i historisk perspektiv.

Kulturminneverdier i området foreslått for plassering av en transportvei har ikke blitt kartlagt i forbindelse med planlegging av oppryddingen. Siden lagringsanlegget på Hotellneset ble tatt i bruk allerede i 1921, er det mulig at deler av den berørte skinnetraseen kan være automatisk fredet, selv om dagens kran (Titankrana) ble bygget i 1952-53. Med utgangspunkt i føre-var-prinsippet i svalbardmiljøloven § 7, ba Sysselmesteren i sin e-post til Svalbard Lufthavn AS datert 6. juni 2023 om alternative løsninger for den planlagte transportveien, for å unngå konflikt med skinnetraseen til Titankrana, id 158517-4.

Svalbard Lufthavn AS presenterte i e-poster datert 9. og 21. juni 2023 et forslag til oppbygning over krysspunktet med skinnetraseen. Oppbyggingen skal bestå av fiberduk i bunn, med 300 mm elevmasser over. Krysspunktet vil bli nøye overvåket når dette er i bruk, og ved eventuell spordannelse som følge av transporten vil krysspunktet vedlikeholdes underveis i prosjektgjennomføringen. Før prosjektet ferdigstilles vil både transportvei og krysspunktet tilbakeføres.

Sysselmesteren godkjenner løsningen foreslått av Svalbard Lufthavn AS, og ber om at sikring av skinnetraseen til Titankrana, id 158517-4 blir gjennomført i tråd med beskrivelser og kart med prinsippskisse sendt til oss på e-post 9. og 21. juni 2023. Ved behov for eventuelle justeringer/endringer, ber vi om snarlig kontakt.

Vurdering av søknaden etter forskrift om motorferdsel på Svalbard

I planområder med godkjent plan er nødvendig ferdsel med motorkjøretøy i terrenget kun tillatt i forbindelse med virksomhet i samsvar med planen, jf. forskrift om motorferdsel på Svalbard § 6. Det vil si nødvendig kjøring i forbindelse med drift og vedlikehold av bygninger og annen infrastruktur som inngår i drift av bosetningene er tillatt innenfor planområdet. Svalbardmiljølovens krav til aktsomhet, jf. § 73, vil gjelde også for kjøring i medhold av forskrift om motorferdsel på Svalbard.

Motorferdsel innenfor det området som det skal gjøres opprydningsarbeid i, krever tillatelse fra Sysselmesteren. Ifølge forskrift om motorferdsel på Svalbard § 13 kan Sysselmesteren gjøre unntak fra bestemmelsene når formålet med svalbardmiljøloven krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i andre særlige tilfelle.

Motorferdsel knyttet til opprydningsarbeidet gjøres i et område som allerede er påvirket av menneskelig aktivitet. Det antas at motorferdsel ikke vil føre til vesentlig skader på naturverdier i området, og motorferdselen vil skje i en begrenset periode mens opprydningsarbeidene pågår. Sysselmesteren legger også vekt på at omsøkte tiltak har et samfunnsnyttig formål i tilknytning til opprydning av forurenset grunn i Longyearbyen.

Sysselmesteren har vurdert at det kan gis tillatelse til nødvendig barmarkskjøring som beskrevet i søknaden. Tillatelsen gis med hjemmel i forskrift om motorferdsel på Svalbard § 13 på fastsatte vilkår. Vilkårene skal sikre at barmarkskjøringen, så langt som praktisk mulig, reduserer risikoen for skader på tundraen. Vilkårene fremgår av punkt 3 i vedlegg 1 til denne tillatelsen.

Sysselmesterens vedtak

Sysselmesteren gir tillatelse til terrenginngrep i forurenset grunn på det nedlagte brannøvingsfeltet ved Svalbard Lufthavn AS, som beskrevet i Miljødirektoratets pålegg om opprydding og Svalbard Lufthavns søknad om tillatelse med tilhørende bakgrunnsdokumenter. Sysselmesteren gir videre tillatelse til nødvendig barmarkskjøring i forbindelse med oppryddingsarbeidene.

Vedtak om tillatelse til inngrep i forurenset grunn er fattet med hjemmel i svalbardmiljøloven § 58 tredje ledd bokstav b). Vedtak om tillatelse til opprydningstiltaket der arealplan for Longyearbyen ikke har utfyllende bestemmelser om størrelse eller utførelse som virksomheten holder seg innenfor, er fattet med hjemmel i svalbardmiljøloven § 58 tredje ledd bokstav a). Vedtak om tillatelse til barmarkskjøring er fattet med hjemmel i forskrift om motorferdsel på Svalbard § 13.

Tillatelsen er gitt på fastsatte vilkår. Vilkårene fremgår av vedlegg 1 til denne tillatelsen og kommer i tillegg til vilkårene satt i Miljødirektoratets pålegg av 7. februar 2023.

Aktsomhetsplikt

I henhold til svalbardmiljøloven § 5 skal enhver som oppholder seg eller forestår virksomhet på Svalbard, vise hensyn og opptre varsomt så naturmiljø og kulturminner ikke påføres unødige skade eller forstyrrelse.

Klageadgang

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven §§ 28 og 29 påklages innen tre uker etter at dette brevet er mottatt. Skriftlig klage stiles til Miljødirektoratet, som er klageinstans, men sendes Sysselmesteren på Svalbard.

Med hilsen

Kristin Heggelund
miljøvernssjef

Lisbeth Schnug Melhus
forurensningsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Kopimottakere:

Longyearbyen lokalstyre
Nærings- og fiskeridepartementet
Riksantikvaren
Miljødirektoratet
Avinor

Vedlegg:

Tillatelse fra Riksantikvaren - Oppryddingstiltak ved nedlagt brannøvingsfelt

Vedlegg 1 – Vilkår til tillatelse til gjennomføring av oppryddingstiltak ved nedlagt brannøvingsfelt

Vedlegg 1 – Vilkår i tillatelse til terrenginngrep og barmarkskjøring i forbindelse med oppryddingstiltak ved nedlagt brannøvingsfelt brannøvingsfelt

1. Generelle krav

- 1.1 Som tiltakshaver er Svalbard Lufthavn AS ansvarlig for at kravene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de krav som gjelder, samt de restriksjonene som er lagt på arbeidet.
- 1.2 Svalbard Lufthavn AS må på forhånd avklare med Sysselmesteren dersom de ønsker å gjøre endringer i planlagte tiltak, driftsforhold, utslipp m.m. som kan ha natur- eller kulturmiljømessig betydning, og som ikke er i samsvar med opplysninger som er gitt i søknaden med vedlegg eller saksbehandlingen av denne.
- 1.3 Dette vedlegget skal medbringes under oppryddingsarbeidene inkludert kjøringen inn og ut av tiltaksområdet. Tillatelsen med vilkår må kunne fremvises ved eventuell kontroll.

2. Krav til tilbakefylling, istandsetting og revegetering

- 2.1 Svalbard Lufthavn AS skal gjennomføre prøvetaking av massene som skal benyttes til tilbakefyllingen. Analyse av prøvene må dokumentere at kravene i pkt. 2.2 overholdes.
- 2.2 Masser som brukes til tilbakefylling etter utgraving i tiltaksområdet skal være dokumentert rene. Med rene masser, menes masser som ikke overstiger fastsatte normverdier for forurenset grunn gitt i fastlandets forskrift om begrensnings av forurensning kapittel 2 vedlegg 1. Det gis unntak fra fastlandets normverdier for arsen og konsentrasjoner opp til 20 mg /kg tillates.

Dette kravet endrer ikke på grenseverdier fastsatt for PFAS og PFOS i Miljødirektoratets pålegg.
- 2.3 Landskapet (makro- og mikroterreng) skal tilbakeføres slik det var før igangsetting av oppryddingstiltaket og det skal legges til rette for revegetering.

3. Krav til kjøring i terreng

Ved kjøring på vegetert mark skal det benyttes matter eller tilsvarende for å hindre skader i terrenget.

4. Krav til ivaretagelse av kulturmiljø

- 4.1 Landskapet skal tilbakeføres etter endt arbeid.
- 4.2 Det skal lages oppbygning over krysspunktet mellom transportveien og skinnetraseen til Titankrana, id 158517-4, som beskrevet og skissert i e-poster fra Svalbard Lufthavn AS datert 9. og 21. juni 2023:
 - 4.2.1 Krysspunktet skal overvåkes daglig når dette er i bruk. Ved eventuell spordannelse, slitasje o.l. som følge av transporten skal krysspunktet vedlikeholdes underveis i prosjektgjennomføringen.
 - 4.2.2 Ved behov for eventuelle justeringer eller endringer, skal kulturmiljørådgiver hos Sysselmesteren kontaktes omgående.
 - 4.2.3 Før prosjektet ferdigstilles skal både transportvei og krysspunktet tilbakeføres.